

ĐỀ THI CHÍNH THỨC VÀO 10

MÔN: NGỮ VĂN – CHUYÊN KHXXHNV NĂM 2025

BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

Phần I. ĐỌC HIỂU (4 điểm)

Đọc văn bản sau và trả lời các câu hỏi:

NHẬT KÝ

(Hoàng Nhuận Cầm)

*Sáng:**Bình minh ấy là bình minh kỷ niệm**Chiều:**Hoàng hôn như lạ lại như quen**Tối:**Tắc kè ném lưỡi vào đêm**Có ngủ được đâu**Nằm nghe lá thở**Nằm nghe súng nổ**Đánh giấc lần đầu ai chả thể**Thôi sáng rồi, vẫn tiếng gà xóm mẹ**Cuốn vòng vào theo hướng súng mà đi.*

(Mùa thu tôi yêu – Văn Khoa Tổng hợp, NXB Đại học Quốc gia Hà Nội, 2010, tr. 114)

Câu 1 (0.5 điểm) Xác định thể thơ của văn bản**Câu 2 (0.5 điểm)** Liệt kê những từ chỉ thời gian trong văn bản**Câu 3 (1.0 điểm)** Bố cục của văn bản có điểm gì độc đáo?**Câu 4 (1.0 điểm)** Bình luận về câu thơ “Tắc kè ném lưỡi vào đêm”**Câu 5 (1.0 điểm)** Nêu cảm nhận của Anh/chị về cảm xúc của nhân vật trữ tình trong câu thơ “Đánh giấc lần đầu ai chả thể”.

Phần II (6 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm): Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích đoạn thơ sau:*Tối:**Tắc kè ném lưỡi vào đêm**Có ngủ được đâu**Nằm nghe lá thở**Nằm nghe súng nổ**Đánh giấc lần đầu ai chả thể*

Câu 2 (4,0 điểm): Mỗi thế hệ đều phải lựa chọn lý tưởng sống của mình. Từ hai câu kết trong bài thơ **Nhật ký** của Hoàng Nhuận Cầm:

“*Thôi sáng rồi, vẫn tiếng gà xóm mẹ
Cuốn võng vào theo hướng súng mà đi.*”

anh/chị hãy nêu suy nghĩ của bản thân về việc lựa chọn lý tưởng sống của thế hệ trẻ trong thời đại ngày nay.

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT

THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

I. Đọc hiểu

Câu 1.

Phương pháp:

Căn cứ các thể thơ đã học, phân tích

Cách giải:

Thể thơ tự do

Câu 2.

Phương pháp:

Căn bài đọc hiểu, tìm từ chỉ thời gian

Cách giải:

Các từ chỉ thời gian gồm: sáng, chiều, tối, bình minh, hoàng hôn, đêm.

Câu 3.

Phương pháp:

Căn cứ bài đọc hiểu, phân tích bố cục

Cách giải:

Bài thơ được chia thành ba phần tương ứng với ba thời điểm trong một ngày: Sáng – Chiều – Tối, giống như một trang nhật ký thực sự.

Câu 4.

Phương pháp:

Phân tích.

Cách giải:

HS dựa vào nội dung văn bản và đưa ra cách hiểu phù hợp.

Câu 5.

Phương pháp:

Phân tích.

Cách giải:

HS dựa vào nội dung câu thơ và đưa ra cảm nhận. Gợi ý:

- Sự hồi hộp của nhân vật trữ tình trong lần đầu ra trận: không ngủ được, lắng nghe từng âm thanh, tiếng động nơi chiến trường.

- Không chỉ vậy nó còn là sự lo lắng khi chuyển từ cầm bút sang cầm súng, chiến trường này không còn là chiến trường sách vở mà là chiến trường của sự chết chóc, hi sinh có thể đến bất cứ lúc nào.
- Nhưng cuối cùng ở họ vẫn ánh lên đó là sự kiên cường, dũng cảm, dù là lần đầu ra trận nhưng sang rồi họ vẫn “Cuốn võng vào theo hướng súng mà đi”. Câu thơ thể hiện sự quyết tâm, tình yêu nước nồng nàn của những người lính trẻ.

II. LÀM VĂN

Câu 1.

Phương pháp:

- Vận dụng kiến thức về cách viết đoạn văn nghị luận.
- Lựa chọn được các thao tác lập luận phù hợp, kết hợp chặt chẽ lí lẽ, dẫn chứng.

Cách giải:

Bài làm có thể triển khai theo nhiều cách, sau đây là gợi ý của Tuyensinh247.com

Gợi ý:

1. Mở đoạn:

- Giới thiệu khái quát về tác giả, đoạn thơ.
- Khái quát nội dung: Đoạn thơ khắc họa tâm trạng người lính trong đêm trước trận đánh đầu tiên.

2. Thân đoạn

- Âm thanh và không gian ban đêm nơi chiến trường, tĩnh lặng và rợn ngợp.
- + “Tắc kè ném lưỡi vào đêm”: gợi âm thanh bất ngờ, làm không gian đêm thêm căng thẳng, rợn ngợp.
- + Không gian tĩnh lặng: Câu thơ “nằm nghe lá thở” gợi sự yên ắng đến mức có thể cảm nhận được cả tiếng “lá thở”.
- Tâm trạng của nhân vật trữ tình trong đêm đầu trước khi ra trận: không ngủ được, thao thức, trăn trở, lo âu của người lính trẻ trước trận chiến. Nằm lắng nghe từng âm thanh: lá thở, súng nổ, ...
- Khẳng định: “Đánh giặc lần đầu ai chẳng thế”: lời tự an ủi, đồng cảm; thể hiện tâm lý lo lắng rất thật, rất người nhưng cũng đầy dũng cảm.
- => Đoạn thơ thể hiện chân thật tâm trạng người lính trước trận đánh đầu tiên: lo âu nhưng đầy trách nhiệm và dũng khí => Qua đó cho thấy vẻ đẹp bình dị và sâu sắc trong tâm hồn người lính Việt Nam thời chiến.

- Đánh giá về nghệ thuật:

- + Thể thơ tự do, nhịp điệu linh hoạt.
- + Sử dụng linh hoạt các biện pháp tu từ: nhân hoá, ...
- + ...

3. Kết đoạn: Khái quát lại vấn đề nghị luận.

Câu 2.

Phương pháp:

- Vận dụng kiến thức đã học về viết bài văn nghị luận.
- Lựa chọn được các thao tác lập luận phù hợp; kết hợp nhuần nhuyễn lí lẽ và dẫn chứng.

Cách giải:

Bài làm có thể triển khai theo nhiều cách, sau đây là gợi ý của Tuyensinh247.com

1. Mở bài

- Giới thiệu vấn đề nghị luận: Từ câu kết trong bài thơ “Nhật ký” của Hoàng Nhuận Cầm, cần suy ngẫm về việc lựa chọn lý tưởng sống của thế hệ trẻ trong thời đại hôm nay.

2. Thân bài**a. Giải thích:**

- Lý tưởng sống: Là mục tiêu, khát vọng cao đẹp mà con người theo đuổi, cống hiến cho xã hội, cho đất nước, cho nhân loại hoặc cho sự hoàn thiện bản thân.

- Câu kết trong bài thơ "Nhật ký" của Hoàng Nhuận Cầm: thể hiện lý tưởng sống vì đất nước, sự dấn thân đầy lý tưởng của thế hệ thanh niên thời chiến. Đồng thời cũng là lời nhắc nhở thế hệ trẻ cần có thái độ, lý tưởng sống tích cực, tốt đẹp để xây dựng đất nước.

b. Giải quyết vấn đề:

- Ý nghĩa của việc lựa chọn lý tưởng sống đối với thế hệ trẻ

+ Là kim chỉ nam định hướng hành động, giúp sống có mục tiêu rõ ràng, không lạc lối.

+ Tạo động lực vươn lên, vượt qua khó khăn, thử thách trong cuộc sống.

+ Đóng góp cho xã hội, cho cộng đồng; khẳng định giá trị bản thân.

-Thực trạng việc thực hiện lý tưởng của thanh niên thời đại hiện nay.

+ Khác với thời chiến, thanh niên ngày nay không cần “xông pha trận mạc”, nhưng vẫn cần sống có lý tưởng: học tập, lao động sáng tạo, sống có trách nhiệm với bản thân, gia đình và xã hội.

+ Những lý tưởng sống đẹp: khát vọng cống hiến, lập thân lập nghiệp chân chính, bảo vệ môi trường, nhân văn, trung thực, sáng tạo, hội nhập. Hiện nay, nhiều bạn trẻ năng động, sáng tạo, dám nghĩ dám làm, sẵn sàng cống hiến.

+ Bên cạnh đó một bộ phận thanh niên sống thực dụng, thiếu hoài bão, chạy theo vật chất, sống thụ động, ngại khó khăn.

HS lấy dẫn chứng minh họa phù hợp

-Việc lựa chọn lý tưởng sống, có lý tưởng sống cao đẹp là việc làm hết sức ý nghĩa. Bởi vậy, chúng ta cần:

+ Mỗi cá nhân cần chủ động rèn luyện, định hướng bản thân.

+ Nhà trường và gia đình: Giáo dục lý tưởng sống ngay từ trong nhà trường và gia đình.

+ Xã hội và các tổ chức cần tạo điều kiện để thanh niên phát huy lý tưởng.

- Bài học nhận thức và hành động.

3. Kết bài

- Khẳng định tầm quan trọng của lý tưởng sống với thanh niên trong thời đại mới.